

دایرةالمعارف شهرهای جهان

دایرةالمعارف شهرهای جهان

تألیف: عبدالحسین سعیدیان

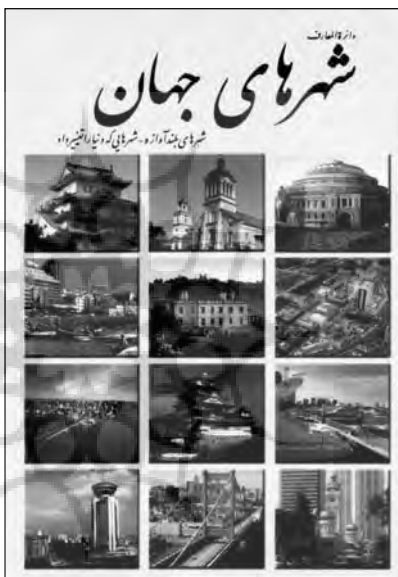
ویراستاران: بتول مجتبیوی، دکتر نرگس سعیدیان، دکتر محمد سعیدیان

ناشر: علم و زندگی، تهران، ۱۳۸۳، ۹۶۰ ص، مصور، ۳۷۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۶۹۹۰-۱۲-۶

• فرشاد شجاع

هنری و فرهنگی، محصولات، راه‌ها و مباحث مختلفی از این دست پرداخته شده است. نویسنده در خلال توصیف شهرهای مختلف و مهم دنیا از بیش از ۱۶۰ اثر مهم شهری، هنری، فرهنگی و تاریخی بحث نموده است که از آن جمله می‌توان به تخت جمشید در ایران، دیوار بزرگ چین، اهرام سه‌گانه مصر، مسجد جن در مالی، رایشتاک در برلن، کلیسای نتردام در پاریس نام برد. کتاب حاوی ۵۴۴ عکس رنگی و سیاه و سفید قدیم و جدید از مناظر شهرها و آثار تاریخی معروف ایران و جهان است که برارزش کتاب افزوده است؛ زیرا به گفته مؤلف با مشاهده این تصاویر می‌توان «تا اندازه‌ای سیر معماری و شهرسازی» را در طول تاریخ مشاهده نمود.

بدون شک از جمله تحقیقات و پژوهش‌های ضروری و مورد نیاز جامعه علمی ما، تدوین فرهنگ‌ها و دایرةالمعارفها در زمینه‌های مختلف است. متأسفانه در ایران تدوین دایرةالمعارف‌های تخصصی یا از اقبال چندانی بر خوردار نیست و یا اینکه موارد منتشرشده از کیفیت چندانی برخوردار نیستند. ویژگی دایرةالمعارفها در این است که در اسرع وقت اطلاعات موجز و مفیدی درباره موضوعی خاص در اختیار پژوهشگران و خوانندگان قرار می‌دهند.

کتاب دایرةالمعارف شهرهای جهان ترجمه و تألیف عبدالحسین سعیدیان، دایرةالمعارفی یک جلدی است که موضوع آن به قول نویسنده «شهرهای بلندآوازه - شهرهایی که دنیا را تغییر داد» است. نویسنده در ابتدای کتاب به اختصار به مباحثی چون تعریف شهر، ویژگی‌های شهر، شهرهای نخستین، شهرهای جدید، شهرسازی در نقاط مختلف زیبا، معماری وسبک‌های مختلف آن و... پرداخته است. (صص ۱ تا ۱۶)

نویسنده در پایان هر مدخل مآخذ مورد استفاده خود را ذکر نموده است که برای خوانندگانی که قصد دستیابی به اطلاعات وسیع‌تری درباره آن شهر یا اثر تاریخی را دارند راهگشا خواهد بود. به تصریح خود مؤلف، در تدوین کتاب «از حدود پانصد مآخذ و منبع گوناگون جدید و قدیم» استفاده شده است.

در بین تصاویر صفحه ۱۸ کتاب در توضیح تصویر شماره یک، محل اثر تاریخی مشهور نقش رستم به اشتباه شهرستان داراب ذکر شده، در صورتی که نقش رستم در شهرستان مرودشت واقع است.

کتاب از این جهت که اطلاعاتی کلی و موجز درباره شهرهای مختلف جهان در اختیار خواننده قرار می‌دهد، کتابی ارزشمند است، اما متأسفانه برخی اطلاعات کتاب چون جمعیت شهرها تا حدی قدیمی است. به عنوان نمونه برای ارایه جمعیت شهرهای ایران اغلب سرشماری سال ۱۳۷۵ مدنظر قرار گرفته است که با اکنون تفاوت اساسی دارد. دایرةالمعارف شهرهای جهان مرجع سودمندی برای علاقه‌مندان است که در پی یافتن اطلاعات اولیه و مختصر درباره شهرهای مختلف دنیا هستند.

در این کتاب از شهرهای باستانی و تاریخی، شهرهای بزرگ و بلند آوازه و شهرهایی که تغییرات و تأثیرات عمده‌ای در ترقی و توسعه تمدن و فرهنگ بشری داشته‌اند، سخن به میان رفته است. در مجموع ۱۱۶۹ شهر بزرگ و کوچک ایران و جهان در کتاب معرفی شده‌اند. شهرهایی که از برخی از آنها تنها ویرانه‌های باقی مانده است مانند بابل، تخت جمشید و نیز شهرهایی که در حال حاضر نیز جزء شهرهای پر جمعیت، بزرگ و پیشرفته جهان محسوب می‌شوند؛ چون پاریس، پکن و... این کتاب با توضیح درباره شهر «آئوموری» (Aomori) در ژاپن آغاز می‌شود و با تشریح شهر «دیو نکو پینگ» (Yonkoping) در سوئد خاتمه می‌یابد.

روش کتاب در تشریح ویژگی‌های هر شهر بدین ترتیب است که ابتدا از سابقه تاریخی شهر صحبت به میان آمده و سپس به موضوعاتی چون جمعیت، آب و هوا و موقعیت جغرافیایی، آثار تاریخی، موزه‌ها، کتابخانه‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقات علمی و فنی، پارکها، مراکز